

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036
0030 OSLO

Deres ref
15/833

Vår ref
16/5715

Dato
30. september 2016

Forslag til endringer i markedsføringsloven og prisopplysningsforskriften i forbindelse med etablering av en dagligvareportal

1. Innledning

Vi viser til høringsnotat av 30. juni 2016 fra Barne- og likestillingsdepartementet med frist for kommentarer 1. oktober 2016.

Forbrukerrådet jobber for å gi forbrukerne makt og mulighet til å ta gode valg. Vi er glade for at Stortinget har vedtatt å etablere en dagligvareportal, og at departementet legger til rette for etableringen. Portalen vil gjøre det enklere for forbrukerne å orientere seg i et stort og uoversiktlig dagligvaremarked.

Tjenesten vil ha mange positive effekter for forbrukerne. Det vil bli enkelt å skaffe informasjon, slik at de enkelt kan velge matvarer med næringsinnhold, ingredienser, allergener og opprinnelse tilpasset egne behov. Preferanser på merker og hvor varene kan kjøpes vil også være tilgjengelig.

Forbrukerrådet mener at dagligvareportalen kunne blitt et enda mer nyttig verktøy for forbrukerne dersom portalen i tillegg kunne vise frem sanntidspriser på enkeltvarer. Mer om dette kan leses i Forbrukerrådets rapport av 10. desember 2015 om utviklingen av en dagligvareportal¹.

Forbrukerrådet støtter i all hovedsak departementets forslag til endringer i markedsføringsloven og prisopplysningsforskriften, men har noen innspill til utformingen av bestemmelsene om innsyn i prisdata og om hvem som har plikt til rapportere data til portalen. Innspillene er nærmere redegjort for i punkt 2 og 3.

¹ <http://www.forbrukerradet.no/nytt-og-nyttig/dagligvareportal-i-2016/>

2. Innsyn i prisdata – endring av markedsføringsloven § 10

Forslag til nytt § 10 fjerde ledd gjelder unntak for innsyn etter offentlighetsloven og skiller seg med det fra resten av markedsføringsloven § 10 som omhandler næringsdrivendes prismerking og departementets adgang til å forskriftsregulere prismerkingen. Når nytt fjerde ledd ses i sammenheng med resten av bestemmelsen mener vi det bør presiseres at fjerde ledd gjelder enheter som er underlagt offentlighetsloven og ikke næringsdrivende. En slik presisering kan f.eks. gjøres ved en henvisning til offentlighetsloven § 2.

Forslaget sier at det «kan» gjøres unntak fra innsyn. Dersom departementet mener at det alltid skal gjøres unntak for opplysninger som gjelder priser på dagligvarer bør ordet «kan» byttes ut med «skal». Dersom departementet mener at det ikke alltid skal gjøres unntak for opplysninger om priser må departementet gi Forbrukerrådet klare føringer på i hvilke tilfeller Forbrukerrådet skal og ikke skal gi innsyn.

Data som rapporteres til portalen og som ikke er prisdata, vil kunne tilgjengeliggjøres for tredjeparter (med de begrensninger som følger av annen lovgivning). Forbrukerrådet vil anvende sin standard informasjonsdelingsavtale² ved deling av data med tredjeparter.

3. Hvem har plikt til å rapportere til dagligvareportalen

I punkt 3.2 i høringsnotatet redegjør departementet for hvem som skal ha plikt til å rapportere data til dagligvareportalen. Forbrukerrådet forstår det slik at plikten til å rapportere skal omfatte

- (i) kjeder/kjedesammenslutninger med en årlig omsetning som utgjør minst 1 prosent av dagligvarebransjens totale omsetning, og
- (ii) butikker som hovedsakelig selger dagligvarer til forbrukere og som er tilknyttet forannevnte kjeder/kjedesammenslutninger.

I utkast til forskrift § 25 b står det at «*[b]utikker, kjeder eller kjedesammenslutninger som hovedsakelig selger dagligvarer til forbrukere og som har en årlig omsetning som utgjør minst 1 prosent av dagligvarebransjens totale omsetning, skal rapportere til dagligvareportalen*».

Kjeder eller kjedesammenslutninger selger ikke dagligvarer til forbrukere. Vi mener forskriftsteksten bør justeres for å vise at salg av dagligvarer til forbrukere ikke er en forutsetning for rapporteringsplikt for disse aktørene. Vi har følgende forslag til omformulering av første og andre setning i første ledd i § 25 b:

«Kjeder eller kjedesammenslutninger som har en årlig omsetning som utgjør minst 1 prosent av dagligvarebransjens årlige omsetning skal rapportere til dagligvareportalen. Butikker som

² Se for eksempel vår informasjonsdelingsavtale for Finansportalen.no https://www.finansportalen.no/uploads/2015/10/Standard-Informasjonsdelingsavtale_V2.2.pdf

er tilknyttet slike kjeder eller kjedesammenslutninger og som hovedsakelig selger dagligvarer til forbrukere har også rapporteringsplikt.»

Forbrukerrådet mener videre at det kan være hensiktsmessig å slå § 25 b tredje ledd sammen med § 25 b annet ledd siden begge avsnittene gjelder butikker som har rett, men ikke plikt til å rapportere til portalen.

4. Ikrafttredelse

Forbrukerrådet ser at det er hensiktsmessig at endringene i prisopplysningsforskriften og markedsføringsloven trer i kraft så snart som mulig.

Vennlig hilsen
Forbrukerrådet

Randi Flesland
Direktør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.